Financiële vergelijking herindelingsgemeenten

Onderwerp	Financiële vergelijking herindelingsgemeenten
Datum	16 september 2025
Zaaknummer	Z/25/494814
Van afdeling/ambtenaar	Concerncontroller/T. Noordermeer
Aan afdeling/college/raad	Gemeenteraad

Kerkstraat 27 ◆ Postbus 10 ◆ 6900 AA Zevenaar ◆ (0316) 595111 ◆ gemeente@zevenaar.nl ◆ www.zevenaar.nl

1 Leeswijzer **3**
2 Totaaloverzicht **5**
2.1 Kenmerken gemeenten 6
2.2 Belastingen 8
3 Beschouwing financiële positie **9**
3.1 Totale baten en lasten 9
3.2 Balans 10
3.3 Weerstandsvermogen 13
4 Programma 0: Bestuur & ondersteuning **15**
5 Programma 1: Openbare orde en Veiligheid **16**
6 Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat **17**
7 Programma 3: Economie **18**
8 Programma 4: Onderwijs **19**
9 Programma 5: Sport, cultuur en recreatie **20**
10 Programma 6: Sociaal domein **22**
10.1 Basisvoorzieningen 22
10.2 Participatiewet 25
10.3 Wet Maatschappelijke ondersteuning 27
11 Programma 7: Volksgezondheid en duurzaamheid **28**
12 Programma 8: Ruimtelijke ordening en wonen **30**
13 Voorstellen meerjarenbegrotingen **33**
13.1 Maatregelen gemeente Zevenaar 34
13.2 Maatregelen gemeente Doesburg 35
13.3 Maatregelen gemeente Duiven 38
13.4 Maatregelen Westervoort 46

1 Leeswijzer

Dit rapport is opgesteld om inzicht te geven in de financiële positie van de vier gemeenten (Zevenaar, Doesburg, Duiven en Westervoort) en de effecten van een mogelijke samenvoeging. Hieronder vindt u een beknopte uitleg over de opbouw en hoe het rapport gelezen kan worden.

1. Doel en uitgangspunten

- Het rapport vergelijkt de **financiële situatie van de vier gemeenten** op hoofdlijnen.
- Doel: inzicht geven in **overeenkomsten, verschillen en aandachtspunten** bij een mogelijke fusie.
- De cijfers zijn gebaseerd op de **jaarstukken 2024**, aangevuld met openbare bronnen (Findo, Waarstaatjegemeente.nl, Coelo).
- Omdat gemeenten binnen het BBV verschillende keuzes maken (bijv. afschrijvingen, rente, toerekeningen), zijn de cijfers **indicatief** en niet altijd optelbaar.

2. Opbouw van het rapport

- **Hoofdstuk 2–3**: Inleiding, totaaloverzicht, kenmerken gemeenten en beschouwing financiële positie (balans, weerstandsvermogen, kengetallen).
- **Hoofdstuk 4–12**: Vergelijking per programma/taakveld (bijv. bestuur, veiligheid, verkeer, onderwijs, sociaal domein, duurzaamheid, wonen).
- **Hoofdstuk 13**: Voorstellen uit de meerjarenbegrotingen en kadernota's (maatregelen per gemeente, o.a. OZB-stijgingen en lastenaanpassingen).

3. Wat kunt u vinden?

- **Kenmerken gemeenten**: inwoners, sociale structuur, centrumfunctie, stedelijkheid.
- **Financiële kerncijfers**: baten/lasten, reserves, voorzieningen, schuldquote, solvabiliteit.
- **Weerstandsvermogen**: ratio's per gemeente en gecombineerd.
- **Belastingen**: OZB, afvalstoffen- en rioolheffing (2025).
- **Maatregelen ravijnjaren**: OZB-verhogingen en andere lastenmaatregelen per gemeente.

4. Hoe te lezen?

- **Vergelijking tussen gemeenten**: gebruik de tabellen en grafieken om verschillen snel te zien.
- **Samenvoegingseffecten**: let op de indicatieve berekeningen voor de gezamenlijke gemeente (bijv. solvabiliteit 33%, weerstandsratio 4,1).
- **Beleidskeuzes**: bekijk de verschillen in reserves, voorzieningen en belastingdruk → dit zijn belangrijke aandachtspunten bij harmonisatie.
- **Maatregelen (hoofdstuk 13)**: geven richting hoe de gemeenten nu al anticiperen op de ravijnjaren, met name via OZB-stijgingen.

5. Belangrijkste aandachtspunten bij lezing

- Cijfers zijn **niet 1-op-1 optelbaar** → kijk naar trends en verhoudingen.
- De **belastingen en maatregelen** verschillen sterk → dit kan bij harmonisatie leiden tot lastenverschuivingen.
- Let op de **verschillen in reserves en voorzieningen**: sommige gemeenten zijn financieel sterker of kwetsbaarder.
- De **gemeenschappelijke weerstandsratio** (4,1) is gunstig, maar vergt nadere uitwerking.

2 Totaaloverzicht

	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Bestuur en ondersteuning	2.113	2.293	1.722	2.024
Veiligheid	-105	-133	-83	-80
Verkeer, vervoer en waterstaat	-144	-154	-155	-113
Economie	-59	-10	30	-24
Onderwijs	-109	-83	-100	-72
Sport, cultuur en recreatie	-259	-215	-174	-159
Sociaal domein	-1.373	-1.573	-1.102	-1.343
Volksgezondheid en milieu	-47	32	-20	-38
Volkshuisvesting, RO en sted. ver	-72	-61	-98	-134
Resultaat	**-55**	**96**	**20**	**61**

In de tabel is het gesaldeerde bedrag dat per inwoner per hoofdthema wordt besteed opgenomen. De cijfers zijn gebaseerd op de realisatie in de jaarstukken 2024.

Het resultaat in euro's per gemeenten bedraagt

	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Resultaat	-2.536	1.021	450	890
In percentage van de baten	-1,4%	2,0%	0,4%	1,5%

Om de bedragen vergelijkbaar te maken is het resultaat gedeeld door de baten. Zevenaar zou de baten met 1,4% moeten verhogen om het tekort op nihil te krijgen.

Belangrijker dan dit getal is het structurele saldo van exploitaties. Het negatieve resultaat van 2,5 miljoen van Zevenaar wordt veroorzaakt door incidentele/eenmalige kosten. De grootste veroorzaker van het tekort van Zevenaar is bijvoorbeeld de bijstelling van de kosten voor het realiseren van grondexploitaties.

Het kengetal in de paragraaf weerstandsvermogen geeft een beter beeld.

Kengetallen	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Netto schuldquote	71,5%	-12,7%	12,3%	26,0%
Netto schuldquote gecorrigeerd	60,5%	-20,3%	12,9%	22,0%
Solvabiliteit	27,4%	64,0%	40,3%	16,0%
Structurele exploitatieruimte	-1,7%	1,1%	-4,1%	0,0%
Grondexploitatie	16,9%	0,2%	7,9%	0,0%
Onbenutte belastingcapaciteit	88,4%	106,6%	93,2%	103,0%

Op basis van deze berekeningswijzen wordt het structurele resultaat van alle gemeenten negatiever. Bij Duiven is het effect het grootst en wordt het resultaat 4,5% slechter.

De structurele effecten van 2024 worden meegenomen in de begrotingssaldi vanaf 2026, wellicht zijn deze al (deels) meegenomen in de kadernota/voorjaarsnota.

In de volgende hoofdstukken wordt deze verder uitgesplitst naar taakvelden.

2.1 Kenmerken gemeenten

Op landelijk niveau worden gemeenten op een aantal kenmerken vergeleken. Deze onderwerpen zijn ook van invloed op de hoogte van de algemene uitkering.

In onderstaande tabel zijn de kenmerken en de waarden opgenomen.

Kenmerk	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Aantal inwoners	45.082	11.311	25.626	15.350
Sociale structuur	Redelijk	Zwak	Goed	Redelijk
Centrum functie	Redelijk	Redelijk	Redelijk	Weinig
Stedelijkheid	Matig	Weinig	Matig	Matig

Hieronder is een toelichting opgenomen op de kenmerken.

Sociale structuur

Aspect	Zwakke sociale structuur	Redelijke sociale structuur	Goede sociale structuur
Demografie	Sterke vergrijzing óf veel kwetsbare jonge gezinnen; leegloop van middengroepen	Evenwichtige mix, maar lichte scheefheden (bv. wat meer ouderen)	Gezonde balans tussen jongeren, werkenden en ouderen
Sociaal-economisch	Veel werkloosheid, lage inkomens, schulden, laag opleidingsniveau	Gemiddeld opleidings- en inkomensniveau; werkgelegenheid aanwezig	Hoog opleidingsniveau, lage werkloosheid, weinig armoede
Sociale cohesie	Weinig betrokkenheid, weinig vrijwilligerswerk, weinig vertrouwen in elkaar	Redelijke betrokkenheid en gemiddeld verenigingsleven	Sterk verenigingsleven, veel vrijwilligerswerk, hoge mate van vertrouwen
Leefbaarheid en veiligheid	Problemen met leefbaarheid en onveiligheid, achterstandswijken	Over het algemeen voldoende, met enkele aandachtswijken	Hoog leefbaarheids- en veiligheidsgevoel in alle wijken
Gezondheid en welzijn	Veel eenzaamheid, gezondheidsproblemen, afhankelijkheid van zorg	Gemiddelde gezondheid en welzijn; gebruik van zorgvoorzieningen op normaal niveau	Inwoners zijn gemiddeld gezond en ervaren minder eenzaamheid
Inclusiviteit	Spanningen tussen bevolkingsgroepen, polarisatie	Redelijk evenwicht, maar soms spanningen	Goede integratie en samenwerking tussen groepen, stabiele samenleving
Veerkracht	Kwetsbaar voor schokken (crisis, bezuinigingen, vergrijzing)	Kan omgaan met veranderingen, maar met kwetsbare plekken	Hoog aanpassingsvermogen en weerbaarheid tegen veranderingen

Centrum functie

Centrumfunctie	Kenmerken
Zwak	- Voorzieningen vooral gericht op eigen inwoners - Beperkt winkelbestand (dagelijkse boodschappen) - Geen middelbare school, beperkte zorgvoorzieningen - Inwoners reizen vaak naar grotere buurgemeente voor werk, zorg en cultuur
Redelijk	- Regionale rol met basisvoorzieningen (winkels, middelbare school, sportcomplexen) - Huisartsenpost en basiszorg aanwezig - Beperkte culturele voorzieningen (bv. theater of klein museum) - Lokale werkgelegenheid, maar veel forensen naar grotere steden
Sterk (goed)	- (Boven)regionale aantrekkingskracht - Uitgebreid winkel- en horeca-aanbod - Ziekenhuis, mbo/hbo-instellingen, grote sport- en cultuurvoorzieningen - Belangrijke werkgelegenheidsmotor voor omliggende gemeenten - Goed bereikbaar met OV en snelwegen

Mate van stedelijkheid

Gemeente	Adressendichtheid	Klasse	Omschrijving
Zevenaar	1.047 adressen/km²	Matig stedelijk (§>1000–1500)	Gemengd stedelijk/dorps
Doesburg	820 adressen/km²	Weinig stedelijk (501–1000)	Overwegend dorps
Westervoort	1.166 adressen/km²	Matig stedelijk (1001–1500)	Stedelijk & dorps gemengd
Duiven	1.172 adressen/km²	Matig stedelijk (1001–1500)	Matig stedelijk karakter

2.2 Belastingen

Op basis van gegevens Coelo over 2025.

	Eigenaar bewoner			Huurder		
	Woonlasten éénpersoonshuishouden	Woonlasten meerpersoons-huishoudens	Rangnummer meerpersoons-huishoudens	Woonlasten éénpersoonshuishouden	Woonlasten meerpersoons-huishoudens	Rangnummer meerpersoons-huishoudens
Gelderland	**€ 966**	**€ 1.055**		**€ 330**	**€ 431**	
Zevenaar	€ 904	€ 1.010	151	€ 377	€ 483	173
Doesburg	€ 1.010	€ 1.208	297	€ 486	€ 684	316
Duiven	€ 877	€ 1.025	166	€ 417	€ 564	240
Westervoort	€ 1.053	€ 1.096	232	€ 220	€ 263	15

OZB, riool en afval

De maatregelen die door de verschillende gemeenten zijn genomen ten behoeve van de ravijnjaren, zijn niet in bovenstaande woonlasten verwerkt.

	OZB-woningen	OZB-niet woningen	Afvalstoffen eenpersoons	Afvalstoffen meerpersoons
Zevenaar	0,1333	0,5682	206	238
Doesburg	0,1342	0,3520	283	316
Duiven	0,1087	0,3704	285	327
Westervoort	0,1458	0,5671	220	263

Riolering is voor de verschillende gemeenten met veel varianten opgebouwd, waardoor deze lastig niet leesbaar is te maken in een tabel.

Het gemiddelde OZB-tarief op basis voor woningen is 0,1305 en voor niet woningen 0,4644. Voor afvalstoffen respectievelijk 248,5 en 286.

Overige tarieven	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Toeristenbelasting (hotel)	1,05	2,90	2,15	-
Toeristenbelasting (camping)	1,05	1,85	2,15	-
Hondenbelasting	-	57,25	-	104,48
Uittreksel BRP	5,20	12,60	11,55	11,55
Paspoort	86,85	86,85	86,85	86,85
ID-kaart	78,50	78,50	78,50	78,50
Rijbewijs	52,10	52,10	52,10	52,10

In bovenstaande tabel zijn de gevolgen van de maatregelen als gevolg van de ravijnjaren nog niet verwerkt.

3 Beschouwing financiële positie

3.1 Totale baten en lasten

	Zevenaar		Doesburg		Duiven		Westervoort	
	Baten	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**
Bestuur en ondersteuning	131.964	33.919	36.220	11.793	75.370	32.904	43.262	13.413
Veiligheid	170	4.880	44	1.524	72	2.163	64	1.283
Verkeer, vervoer en waterstaat	680	7.226	250	1.966	937	4.796	170	1.880
Economie	652	3.328	508	619	3.448	2.693	56	420
Onderwijs	1.463	6.407	286	1.213	515	3.003	456	1.549
Sport, cultuur en recreatie	2.506	14.235	501	2.894	983	5.343	439	2.868
Sociaal domein	22.072	84.113	8.372	25.836	12.347	39.839	9.666	30.066
Volksgezondheid en milieu	11.238	13.377	4.669	4.326	6.239	6.730	4.177	4.770
Volkshuisvesting, RO en sted. ver	5.880	9.136	786	1.465	1.836	4.274	562	2.603
Totaal	**176.625**	**176.621**	**51.636**	**51.636**	**101.747**	**101.745**	**58.852**	**58.852**

Zevenaar heeft de grootste begrotingsomvang en Doesburg de kleinste. Als de begrotingen bij elkaar opgeteld zouden worden dan is dit ongeveer de omvang van de samengevoegde gemeente.

	Baten	**Lasten**
Bestuur en ondersteuning	286.816	92.029
Veiligheid	350	9.850
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.037	15.868
Economie	4.664	7.060
Onderwijs	2.720	12.172
Sport, cultuur en recreatie	4.429	25.340
Sociaal domein	52.457	179.854
Volksgezondheid en milieu	26.323	29.203
Volkshuisvesting, RO en sted. ver	9.064	17.478
Totaal	**388.860**	**388.854**

De werkelijk omvang van de baten en lasten zal anders zijn dan de optelling van de 4.

3.2 Balans

	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Immateriële vaste activa	551	-	1.130	507
Materiële vaste activa	145.273	32.584	74.888	30.053
Financiële vaste activa	18.247	3.832	3.199	2.487
Voorraden	28.211	423	8.170	608
Uitzettingen met looptijd korter dan één jaar	19.009	5.838	10.557	17.940
Liquide middelen	2.385	276	139	117
Overlopende activa	5.512	2.837	4.306	2.729
Totaal activa	**219.188**	**45.791**	**102.389**	**54.441**

Onder de immateriële vaste activa worden meestal de posten verantwoord voorafgaand aan een grondexploitatie.

	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Algemene reserve	38.867	6.561	32.127	4.115
Bestemmingsreserves	23.731	21.712	8.639	4.190
Resultaat	-2.537	1.021	450	946
Eigen vermogen	**60.061**	**29.293**	**41.216**	**9.251**
Voorzieningen	13.910	1.339	32.530	9.022
Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer	103.262	6.200	13.769	21.219
Vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	18.862	3.480	3.693	1.416
Overlopende passiva	23.093	5.479	11.181	13.529
Totaal passiva	**219.188**	**45.791**	**102.389**	**54.437**

Eigen vermogen

Het beleid ten aanzien van bestemmingsreserves verschilt per gemeente. Doesburg heeft verhoudingsgewijs veel bestemmingsreserves. Bij Westervoort is de algemene reserve ongeveer gelijk aan de bestemmingsreserve. Hieronder is een overzicht opgenomen van de grootste bestemmingsreserves per gemeente.

Bestemmingsreserves	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Woningbouw	2.100		1.700	500
Duurzaamheid/klimaat	1.400	500		165
Kapitaallasten	18.000	15.500		
BUIG		800		
Beschermd wonen		500	1.200	875
Omgevingswet		350	620	235
Wegen (onderhoud en rebabilitatie)		2.500		
Groen/blauwe ontwikkeling			400	
Bovenwijkse voorzieningen			1.500	
Circulaire economie			600	
Ontwikkeling A15			975	
Opschalingskorting				500
Sportvelden				500
	21.500	**20.150**	**6.995**	**2.775**

Voorzieningen

Een ander groot verschil tussen de gemeenten zit in de voorzieningen. Hierin zijn verplichtingen opgenomen die de gemeenten nog hebben.

Voorzieningen	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Verplichtingen en risico's	3.186.000	368.669	4.681.300	3.474.000
Egalisatie van kosten	5.272.000	386.317	15.141.388	1.768.000
Bijdragen voor heffingen	5.452.000	584.901	13.403.809	3.780.000
	13.910.000	1.339.887	33.226.497	9.022.000

Duiven heeft verhoudingsgewijs een hoge voorziening voor de egalisatie van kosten en bijdragen voor heffingen. Deze zijn volgens de jaarrekening het gevolg van achterstanden op de werkzaamheden voor wegen (12,5 miljoen) en riolering (12,8 miljoen).

Financiële kengetallen

De financiële kengetallen hebben voornamelijk een relatie met balans van de gemeenten. Op basis van de jaarstukken 2024 zijn de kengetallen van de gemeenten als volgt.

Kengetallen	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Netto schuldquote	71,5%	-12,7%	12,3%	26,0%
Netto schuldquote gecorrigeerd	60,5%	-20,3%	12,9%	22,0%
Solvabiliteit	27,4%	64,0%	40,3%	16,0%
Structurele exploitatieruimte	-1,7%	1,1%	-4,1%	0,0%
Grondexploitatie	16,9%	0,2%	7,9%	0,0%
Onbenutte belastingcapaciteit	88,4%	106,6%	93,2%	103,0%

Doesburg heeft de beste solvabiliteit en de heeft de activa die zij heeft voornamelijk met eigen geld kunnen financieren. Doesburg heeft beperkt langdurig geld hoeven te lenen. Zevenaar heeft de meeste activiteiten bij de activiteiten bij de activa (MVA en grond) en heeft deze voor een groot deel met geleend geld afgedekt.

Samengevoegd

Als de balansposten opgeteld zouden kunnen worden dan zou dit tot de volgende stand leiden.

Immateriële vaste activa	2.188
Materiële vaste activa	282.798
Financiële vaste activa	27.765
Vaste activa	**312.751**
Voorraden	37.412
Uitzettingen met looptijd korter dan één jaar	53.344
Liquide middelen	2.917
Overlopende activa	15.384
Totaal activa	**421.809**

Algemene reserve	81.670
Bestemmingsreserves	58.272
Resultaat	-120
Eigen vermogen	**139.821**
	-
Voorzieningen	56.801
Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer	144.450
Vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	27.451
Overlopende passiva	53.282
Totaal passiva	**421.805**

Deze optelling is niet de uitkomst, omdat de uitgangspunten voor het bepalen van de balansposten per gemeente verschilt.

Financiële kengetallen

Op basis van de samengevoegde balans kan een inschatting worden gegeven van de kengetallen van de samengevoegde gemeente. Dit is ook indicatief omdat specifieke informatie om het exact te berekenen niet aanwezig is.

Schuldquote

Dit zijn de schulden op de balans -/- de financiële bezittingen gedeeld door de baten is ongeveer 47%.

Solvabiliteit

Eigen vermogen gedeeld door balanstotaal is ongeveer 33%.

Grondexploitatie

Versimpelde versie, gronden gedeeld door de baten is ongeveer 10%.

Structurele exploitatieruimte

Deze is op basis van de jaarstukken van de gemeenten ongeveer nihil, maar de lange termijn is hierbij belangrijker.

Belastingcapaciteit

Doesburg en Westervoort zitten vanwege hun financiële uitdaging boven de 100% belastingcapaciteit, Zevenaar en Duiven zitten onder de 100%. Dit is gebaseerd op de definities van Coelo.

3.3 Weerstandsvermogen

De weerstandsratio bestaat uit het risicobedrag gedeeld door het beschikbaar vermogen. Onderstaande gegevens zijn gebaseerd op de jaarstukken 2024.

	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Beschikbare weerstandscapaciteit	25.454	6.616	32.100	5.116
Benodigde weerstandscapaciteit	8.926	2.280	5.800	2.656
Weerstandsratio	2,9	2,9	5,5	1,9

Andere grondslagen voor beschikbare capaciteit:

- Zevenaar: algemene reserve en toekomstige begrotingsresultaten
- Doesburg: algemene reserve + onvoorzien
- Duiven: algemene reserve
- Westervoort: algemene reserve + resultaat

Vergelijkbare uitgangspunten

Als je dezelfde uitgangspunten hanteert voor alle gemeenten, waarbij de beschikbare weerstandscapaciteit gelijk is aan de algemene reserve, dan zou is de ratio per gemeente als volgt.

	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Algemene reserve	38.867	6.561	32.127	4.115
Benodigde weerstandscapaciteit	8.926	2.280	5.800	2.656
Weerstandsratio (zelfde grondslag)	4,4	2,9	5,5	1,5

Samengevoegd

Als dit wordt bepaald voor de samengevoegde gemeente dan zou de weerstandsratio op basis van dezelfde uitgangspunten ongeveer 4,1 zijn (algemene reserve 81,7 miljoen en risico's ongeveer 20 miljoen)

Verdiepende beschouwingen op taakveldniveau

4 Programma 0: Bestuur & ondersteuning

Taakveld	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
0.1 Bestuur	-65	-64	-138	-135
0.2 Burgerzaken	-12	-22	-6	-6
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-34	-	-3	-19
0.4 Overhead	-407	-560	-384	-336
0.5 Treasury	12	31	32	27
0.61 OZB woningen	171	147	152	198
0.62 OZB niet-woningen	133	37	109	31
0.63 Parkeerbelasting	27	70	-	-
0.64 Belastingen overig	-1	8	-21	-13
0.7 Algemene uitkeringen en overige ui..	2.189	2.613	1.943	2.312
0.8 Overige baten en lasten	-5	-16	-10	-5
0.9 Vennootschapsbelasting	-3	3	-	-
0.10 Mutaties reserves	108	46	48	-30
	2.113	**2.293**	**1.722**	**2.024**

Personeel en overhead
Gemeenten moeten verplichte beleidsindicatoren opnemen. Hieronder zijn de indicatoren opgenomen uit de jaarstukken 2024 die samenhangen met de bedrijfsvoering.

	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Formatie (per 1.000 inwoners)	8,30	8,92	6,99	6,99
Bezetting (per 1.000 inwoners)	7,11	8,6	6,16	6,16
Apparaatskosten (per inwoner)	€ 882	€ 1.216	€ 850	€ 850
Externe inhuur (% loonsom)	30,00%	18,91%	19,23%	19,23%
Overhead (% totale lasten)	11,20%	14,03%	9,80%	8,81%

Het percentage inhuur bij de gemeente Zevenaar is aanzienlijk hoger dan bij de andere gemeente. Een verklaring hierbij ligt, zoals ook in de balans zichtbaar is, de activiteiten in de grondexploitaties.

5 Programma 1: Openbare orde en Veiligheid

Taakveld	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-74	-71	-59	-54
1.2 Openbare orde en veiligheid	-31	-62	-24	-26
	-105	**-133**	**-83**	**-80**

1.1 - Crisisbeheersing en brandweer
Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen:

- brandbestrijding;
- preventieve maatregelen ten behoeve van de fysieke veiligheid;
- rampenbestrijding;
- leges vergunning brandveilig gebruik inrichting (niet zijnde onderdeel omgevingsvergunning) (op categorie 3.7 Leges en andere rechten).

Het bestaat hoofdzakelijk uit bijdragen aan de veiligheidsregio.

1.2 - Openbare orde en veiligheid
Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid:

- toezicht en handhaving openbare orde, parkeren, BOA's, stadswachten;
- Wet Bibob en (bestuurlijke) aanpak georganiseerde criminaliteit;
- bureau Halt;
- preventie van criminaliteit;
- opstellen en handhaven APV;
- leges aanwezigheidsvergunning (o.a. voor speelautomaten), APV, BIBOB, drank & horeca, evenementenvergunning, vergunning vuurwapenwet;
- beleid, toezicht en ruiming van conventionele explosieven;
- veilige woon- en leefomgeving, toezicht op collecten, veiligheid op het ijs, reddingwezen; - gevonden voorwerpen, strandvonderij;
- afvoer en opslag ontruimde inboedels;
- antidiscriminatiebeleid;
- doodsschouw (door de officier van Justitie gelast onderzoek ivm de mogelijk niet natuurlijke doodsoorzaak);
- dierenbescherming;
- tegengaan van radicalisering.

6 Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakveld	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
2.1 Verkeer en vervoer	-120	-146	-148	-106
2.2 Parkeren	-24	-7	-2	-2
2.3 Recreatieve havens	-	-1	-	-
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-	-
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-5	-5
	-144	**-154**	**-155**	**-113**

2.1 - Verkeer en vervoer

Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur:

- verkeersmaatregelen: verkeersborden, -regelinstallaties, bewegwijzering en straatmeubilair in het bijzonder voor verkeersregulering alsmede wachtruimten voor openbaar vervoer (abri's en taxistandplaatsen), openbare tijdaanwijzing waaronder carillons;
- beïnvloeden van verkeersgedrag met het oog op verkeersveiligheid zoals via verkeers-(circulatie)plannen, - onderzoek, -voorlichting, -onderricht en –examens buiten scholen;
- aanleg, reconstructie en onderhoud van verharde openbare ruimte: wegen, pleinen, fietspaden, voetpaden en overige verhardingen, inkomensoverdrachten aan waterschappen voor beheer en onderhoud;
- civiel technische kunstwerken: inspectie, beheer en onderhoud van bruggen, duikers, tunnels spoorwegovergangen, voorzieningen voor openbaar vervoer en dergelijke, alsmede infrastructuur ten behoeve van luchthavens;
- openbare verlichting: aanleg, beheer en onderhoud;
- openbare laadpalen voor elektrische voertuigen;
- gladheidbestrijding: sneeuwruimen en strooien;
- straatreiniging: schoonmaken en (toezien op) schoonhouden van de openbare ruimte van veeg- en zwerfafval;
- reguleren openbare ruimte: (omgevings)vergunningen voor inritten, aanleg kabels, verhuren standplaatsen (grond, benzinestations);
- verwijderen verkeersobstakels en vergunningen voor het tijdelijke plaatsen van voorwerpen op de openbare weg;
- leges;
    - ontheffingen wegenverkeerswet;
    - kabels en leidingen;
    - ondergrondse ordening/graafwerkzaamheden in de openbare ruimte;
    - telecommunicatie

7 Programma 3: Economie

Taakveld	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
3.1 Economische ontwikkeling	-13	-24	-6	-6
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-46	-	54	-6
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-3	-	-1	3
3.4 Economische promotie	3	14	-17	-15
	-59	**-10**	**30**	**-24**

3.1 - Economische ontwikkeling
Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid:

- clusterontwikkeling en versterking van sectoren, stimulering van (samenwerkings-)projecten van onderzoeksinstellingen en bedrijven;
- lokale, regionale, bovenregionale, internationale op versterking van de economische structuur en innovatie gerichte samenwerkingsverbanden;
- samenwerking met het bedrijfsleven en kennis- en onderzoeksinstellingen;
- ontwikkelen van stedelijke en wijkgerichte economische programma's.
- Aanleg van CAI, breedband en glasvezel.

3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur
Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid:

- grondexploitatie bedrijventerreinen;
- ontwikkeling en onderhoud van bedrijfslocaties en (her-)ontwikkeling van bedrijfspanden;
- herstructurering en verduurzaming bedrijfslocaties;
- investeringen in winkelgebieden en winkelstrips;
- werkzaamheden tbv land- en tuinbouwgronden.

Onder bedrijventerreinen onder 3.2 wordt verstaan: locaties van enige omvang die expliciet als bedrijventerrein worden aangelegd en ingericht en die niet voor andere functies (zoals woningen) worden gebruikt.

8 Programma 4: Onderwijs

Taakveld	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-7	-4	-14
4.2 Onderwijshuisvesting	-76	-13	-67	-25
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-33	-63	-29	-33
	-109	**-83**	**-100**	**-72**

4.2 - Onderwijshuisvesting
Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs:

- nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding van bestaande schoolgebouwen;
- verhuur (van bijvoorbeeld een gymnastieklokaal);
- opstellen programma onderwijshuisvesting;
- vandalismebestrijding.

4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingvoorzieningen:

- onderwijsondersteuning: ondersteuning leerkrachten en directie;
- bestuurskosten voor gemeenten die zelf bestuur zijn van openbaar middelbaar onderwijs;
- uitgaven voor bijzonder onderwijs (inclusief bewegingsonderwijs en schoolzwemmen voor leerlingen bijzonder onderwijs);
- achterstandenbeleid;
- coördinatie samen naar school, passend onderwijs;
- volwasseneneducatie;
- peuteropvang;
- leerlingzorg en leerlingbegeleiding;
- leerlingenvervoer (inclusief leerlingenvervoer voor leerlingen openbaar onderwijs);
- stimuleren schooldeelname: leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.

9 Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Taakveld	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
5.1 Sportbeleid en activering	-12	-12	-7	-10
5.2 Sportaccommodaties	-78	-49	-40	-22
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproduct..	-23	-2	-9	-4
5.4 Musea	-6	-19	-9	-8
5.5 Cultureel erfgoed	-4	-18	-	-
5.6 Media	-15	-22	-12	-18
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recr..	-121	-93	-97	-97
	-259	**-215**	**-174**	**-159**

5.2 - Sportaccommodaties
Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening:

- sporthallen, zwembaden, schaatshallen etc.;
- (groene en kunst-)velden, terreinen en opstallen, inclusief faciliteiten en technische voorzieningen;
- trapveldjes in de wijk.

5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
Tot dit taakveld behoren activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel:

- subsidiëren van podia voor muziek, dans en toneel;
- subsidiëren gezelschappen voor muziek, dans en toneel;
- accommodaties voor beeldende kunst;
- subsidies voor beeldend kunstenaars en projecten;
- kunstaankopen waaronder kunstwerken in de openbare ruimte;
- subsidiëren van cultuuruitingen op het gebied van film en video;
- kunstzinnige vorming en cultuureducatie, bevorderen van een educatief aanbod;
- culturele manifestaties waaronder herdenkingen;
- overkoepelende organen voor kunstbeoefening.

5.4 - Musea
Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur:

- musea, exposities;
- archeologie, heemkunde;
- historische archieven.

5.5 - Cultureel erfgoed
Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed:

- historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte;
- subsidie, beheer, onderhoud, toezicht en handhaven van cultureel erfgoed;
- het (digitaal) zichtbaar maken van cultuurhistorische waarden.

5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie:

- natuur- en landschapsbescherming, onderhoud bos en overige natuurgebieden, natuurwachten;
- aanleg, onderhoud openbaar groen, parken, graslanden zonder bestemming inclusief het plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte, gemeentetuin;
- aanleg en onderhoud van niet doorgaande openbare waterwegen: vijvers, sloten en overig water, waaronder onderhouden taluds en betuining;
- aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen (zoals speeltuinen, speelplaatsen, speelwerktuigen) en recreatievoorzieningen (zoals hertenkampen, kinderboerderijen, vliegvelden uitsluitend voor sportvliegen, visvijvers, kampeerterreinen, watertappunten, dierentuinen, plantentuinen, volkstuinen, recreatiestranden, toeristische fiets- en wandelpaden, vrijetijdsbesteding in de openlucht, hondenvelden);
- leges kampeervergunning (op categorie 3.7 Leges en andere rechten);
- leges jagen op gemeentegrond (op categorie 3.7 Leges en andere rechten);
- boomplantdagen en volkstuinderverenigingen.

10 Programma 6: Sociaal domein

Taakveld	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-97	-11	-66	-83
6.2 Wijkteams	-124	-132	-113	-105
6.3 Inkomensregelingen	-165	-140	-71	-87
6.4 Begeleide participatie	-116	-143	-3	-213
6.5 Arbeidsparticipatie	-89	-89	-183	-118
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	-33	-60	-50	-46
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-264	-301	-231	-250
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-446	-662	-360	-423
6.81 Geescaleerde zorg 18+	-13	10	3	10
6.82 Geescaleerde zorg 18-	-26	-45	-28	-28
	-1.373	**-1.573**	**-1.102**	**-1.343**

10.1 Basisvoorzieningen

Onder de basisvoorzieningen valt een tweetal taakvelden. De voorliggende voorzieningen in taakveld 6.1 en het wijkteam in taakveld 6.2.

Taakveld	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-97	-11	-66	-83
6.2 Wijkteams	-124	-132	-113	-105
	-221	**-143**	**-179**	**-188**

6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie

Dit taakveld bestaat uit een breed palet aan voorzieningen, diensten, activiteiten en initiatieven gericht op het bieden van een sociale basis. Vaak hebben voorzieningen in deze sociale basis meerdere doelen en zijn ze daarmee van belang voor meerdere domeinen. Het gaat hier niet om toegang- en eerstelijnsvoorzieningen die ondersteuning in het kader van de Wmo en/of Jeugdwet bieden en/of de toegang zijn naar niet vrij toegankelijke ondersteuning vanuit de Wmo en/of Jeugdwet (zoals lokale teams, die bij taakveld 6.21 t/m 6.23 horen).

Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie:

- ondersteunen op participatie gerichte burgerinitiatieven, ondersteuning vrijwilligers en mantelzorg;
- sociaal en cultureel werk, Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), wijkopbouw, jongerenwerk, schoolmaatschappelijk werk, straathoekwerk;
- preventie op het gebied van participatie (bijv. eenzaamheidsbestrijding), preventie op het gebied van GGZ, aanpak risicojongeren, vroegsignalering;
- buurt- en clubhuizen;
- LHBT-beleid;

- collectief aanvullend vervoer, alleen als dit vervoer als algemene voorziening wordt aangeboden; - toegankelijkheid voorzieningen (inclusie);
- toegankelijkheid voorzieningen (inclusie);
- kinderopvang: toezicht op en handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang en peuteropvang; - aanvraag en verstrekking kinderopvangtoeslag Sociaal Medische Indicatie;
- activiteiten volgend uit de Wet Inburgering;
- noodopvang vluchtelingen;
- beleid en activiteiten gericht op vreemdelingen;
- lhbtqia+-beleid;
- leges (register) kinderopvang (op categorie 3.7 Leges en andere rechten).

De volgende thema's van de Brede SPUK-regeling behoren op dit taakveld:

- terugdringen gezondheidsachterstanden;
- versterken sociale basis;
- mantelzorg;
- één tegen eenzaamheid;
- welzijn op recept.

6.2 Toegang

In de begroting 2025 is de toegang gesplitst over drie subtaakvelden.

1. WMO
2. Jeugd
3. Integraal

Onder dit taakveld vallen toegang- en eerstelijnsvoorzieningen die niet kunnen worden uitgesplitst naar Wmo en Jeugd: Daar horen de volgende activiteiten bij:

- voorlichting;
- advisering;
- (cliënt-)ondersteuning;
- toegang tot 1e en 2e lijnsvoorzieningen & zorgcoördinatie;
- vrij toegankelijke hulp- en dienstverlening vanuit de lokale teams (waarvoor geen beschikking is afgegeven);
- inloopfunctie GGZ;
- ondersteuning gedupeerde ouders kinderopvangtoeslagaffaire;
- preventieve taken en vroegsignalering vanuit de lokale teams;
- POH-GGZ met aandachtsgebied jeugd of ondersteuner jeugd (bij de huisarts) (ook bekend als POH jeugd) inclusief de begeleidingstrajecten verricht door deze persoon/personen;
- aanpak Veilig Thuis, aanpak huiselijk geweld en aanpak kindermishandeling (op het gebied van toegangstaken);
- ondersteuning die in het kader van de Jeugdwet wordt uitgevoerd door een JGZ uitvoerder (waarvoor geen beschikking is afgegeven);

- alle activiteiten in het preventief justitieel kader die worden uitgevoerd door het lokale team, een aanbieder of een gecertificeerde instelling (GI), zoals advies, casusregie, het doen van een crisisinterventie of onderzoeken van een zorgmelding net als de toeleiding naar gesloten jeugdzorg. Hiertoe behoren ook de iJw-codes 49 preventief justitieel kader;
- de verwijsindex risicojongeren.

Voor WMO en jeugd zijn ongeveer dezelfde punten opgenomen, maar dan specifiek voor WMO of jeugd.

10.2 Participatiewet

Participatiewet	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
6.3 Inkomensregelingen	-165	-140	-71	-87
6.4 Begeleide participatie	-116	-143	-3	-213
6.5 Arbeidsparticipatie	-89	-89	-183	-118
	-370	-372	-257	-418

6.3 - Inkomensregelingen
Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen:

- inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet;
- geneeskundige en andere adviezen in verband met de bijstandsverlening;
- IOAW (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers);
- IOAZ (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen);
- kosten van levensonderhoud uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004);
- kosten levensonderhoud voor startende ondernemers uit Bbz 2004;
- sociale zekerheidsregelingen van het rijk zoals bijvoorbeeld eenmalige uitkeringen voor minima;
- schuldhulpverlening;
- gemeentelijk armoedebeleid: bijzondere bijstand, kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen, korting op musea, sportclubs etc., meerkosten bij werk in geval van handicap of chronische ziekte, etc.

6.4 - WSW en beschut werk
Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid:

- beschut werken;
- bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande Wsw en begeleid werken dienstbetrekkingen.
- arbeidsmatige dagbesteding.

6.5 - Arbeidsparticipatie
Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen:

- re-integratie-instrumenten, waaronder Work First, proefplaatsing, participatieplaatsen, vrijwilligerswerk/ sociale activering, detacheringsbanen, scholing, duale trajecten;
- Erkenning van Verworven Competenties (EVC), ondersteuning bij starten van een eigen bedrijf, bepaalde vormen van tijdelijke loonkostensubsidie (voor zover ingezet als re-integratie-instrument);
- stimuleringsmaatregelen, waaronder Inkomensvrijlating, stimuleringspremies, vrijlating onkosten vergoeding vrijwilligerswerk, onkostenvergoedingen, No-riskpolis;

- voorzieningen, waaronder Jobcoach, begeleiding Werkvoorzieningen zoals: werkplekaanpassingen, vervoersvoorzieningen, doventolk, brailleregels, aangepaste rolstoel etc.;
- loonwaardebepaling;
- inburgering (WI) cursus Nederlands;
- voorzieningen ter voorbereiding van een zelfstandig bestaan als startend ondernemer en ter begeleiding van startende ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz).

Aanvullende analyse
Om een beter beeld te krijgen van de verschillen in uitgaven wordt in dit deel gekeken naar enkele onderliggende indicatoren die behoren bij deze wet. De gegevens van www.waarstaatjegemeente.nl zijn hiervoor gebruikt.

Participatiewet	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Eenouder huishoudens	7,2%	8,2%	7,7%	9,0%
Werkloze beroepsbevolking	3,2%	3,7%	3,0%	3,5%
Personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners	25	35	26	33
Huishoudens met bijstandsuitkering (t.o.v. alle huishoudens)	3,7	5,2	3,7	4,5
Laag onderwijsniveau (beroepsbevolking per 1.000 inwoners)	150	120	157	173
Lopende reïntegratievoorzieningen (per 1.000 inwoners)	**14,9**	**20,3**	**14,1**	**19,8**
Werkend zonder bijstand (met reïntegratievoorziening)	4,2	4,8	3,1	4,3
Wekend met bijstand (met reïntegratievoorziening)	1,2	2,4	1,0	1,7
Niet werkend met bijstand (met reïntegratievoorziening)	9,2	13,1	9,4	13,8
Niet werkend zonder bijstand (met reïntegratievoorziening)	0,6	1,2	0,5	0,9

10.3 Wet Maatschappelijke ondersteuning

WMO	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	-33	-60	-50	-46
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-264	-301	-231	-250
6.81 Geescaleerde zorg 18+	-13	10	3	10
	-310	**-351**	**-278**	**-286**

Op "waarstaatjegemeente.nl" zijn meerdere indicatoren opgenomen die een relatie hebben met de kosten op dit taakveld. Deze kunnen inzicht of een verklaring geven in de financiële verschillen.

WMO	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
Unieke WMO-clienten	70	63	64	68
Ondersteuning thuis	12	17	14	19
Hulp bij het huishouden	28	47	38	38
Hulpmiddelen en diensten	47	10	27	28

Per 1.000 inwoners.

11 Programma 7: Volksgezondheid en duurzaamheid

Taakveld	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
7.1 Volksgezondheid	-47	-43	-55	-53
7.2 Riolering	24	53	17	14
7.3 Afval	15	51	46	25
7.4 Milieubeheer	-37	-29	-26	-23
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-2	-	-2	-1
	-47	**32**	**-20**	**-38**

7.1 - Volksgezondheid
Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen:

- het monitoren van de gezondheidssituatie;
- uitvoering van preventieprogramma's, het vroegtijdig signaleren van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren;
- uitvoering van programma's voor gezondheidsbevordering en maatregelen tegen bedreigingen van de gezondheid;
- bestrijding van infectieziekten en aanbieden van vaccinaties;
- het geven van voorlichting, advies en begeleiding;
- het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders;
- het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen;
- het bevorderen van medisch milieukundige zorg;
- het bevorderen van technische hygiëne zorg;
- het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen;
- het laten uitvoeren van het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg zoals beschreven in art. 5 Wet publieke gezondheid (Wpg) jo. hoofdstuk III Besluit publieke gezondheid (Bpg) en jo Regeling eisen software ex artikel 5, derde lid, Wpg;
- ambulance en ziekenvervoer.

De volgende thema's van de Brede SPUK-regeling horen hier te worden geboekt:

- Kansrijke Start;
- Mentale Gezondheid;
- Aanpak overgewicht en obesitas;
- Valpreventie;
- Versterking kennis- en adviesfunctie GGD;
- Coördinatiekosten regionale aanpak preventie.

7.2 - Riolering
Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding:

- opvang en verwerking van afval- en hemelwater;
- inzameling en transport huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater;
- voorkomen van grondwaterproblemen, onder meer door afvoer van overtollig grondwater;
- rioolwaterzuivering;
- bestrijding verontreiniging oppervlaktewater;
- rioolheffing woningen (op categorie 2.2.2 Belasting op huishoudens);
- rioolheffing niet-woningen (op categorie 2.2.1 Belasting op producenten);
- leges rioolaansluiting (op categorien 3.7 Leges en andere rechten);
- kosten van de heffing en invordering van de rioolheffing.

7.3 - Afval
Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval:

- afvalscheiding en recycling;
- vuilophaal en afvoer;
- vuilstort en verwerking;
- afvalstoffenheffing (op categorie 3.7 Leges en andere rechten);
- reinigingsrechten (op categorie 3.7 Leges en andere rechten);
- diftar
- kosten van de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.

7.4 - Milieubeheer
Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu waaronder:

- de bescherming en de sanering van de kwaliteit van de bodem en de atmosfeer;
- de beheersing van geluidhinder;
- bescherming tegen straling en dergelijke;
- verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven;
- ongediertebestrijding (bijvoorbeeld eikenprocessierups)
- leges (op categorie 3.7 Leges en andere rechten):
    - omgevingsvergunningen milieubelastende activiteit en maatwerkvoorschriften;
    - bestrijding ongedierte;
    - ontheffing route gevaarlijke stoffen;
    - stookontheffing.

12 Programma 8: Ruimtelijke ordening en wonen

Taakveld	Zevenaar	Doesburg	Duiven	Westervoort
8.1 Ruimtelijke ordening	-40	-24	-76	-88
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijvente..	12	-3	9	-10
8.3 Wonen en bouwen	-44	-34	-31	-36
	-72	**-61**	**-98**	**-134**

8.1 - Ruimte en leefomgeving
Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van de ruimtelijke ordening en ontwikkeling en functietoedeling van de leefomgeving:

- voorbereiden van vaststellen structuurplannen en - visies;
- voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen;
- voorbereiden en vaststellen van de gemeentelijke omgevingsvisie;
- voorbereiden en vaststellen van gebiedsgerichte programma's;
- voorbereiden en vaststellen van het omgevingsplan;
- baten en lasten van het Digitaal Stelsel Omgevingswet;
- (leges) omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit (op categorie 3.7 Leges en andere rechten);
- leges aanpassen bestemmingsplannen (op categorie 3.7 Leges en andere rechten);
- leges leegstandsvergunning/Leegstandwet (op categorie 3.7 Leges en andere rechten);
- faciliterend grondbeleid (passief grondbeleid); De gemeente zelf voert geen actief grondbeleid, zij laat dit over aan private ontwikkelaars. Kosten die de gemeente maakt in het kader van dit faciliterend grondbeleid, (moeten) worden verhaald op de private ontwikkelaars. Het betreft hier kosten volgens de kostensoortenlijst zoals: een gebiedsgerichte wijziging van het bestemmingsplan/omgevingsplan, voorzieningen in de openbare ruimte, het aanleggen van nutsvoorzieningen, schadevergoedingen ingevolge de Wro/Omgevingswet etc..

  Wanneer dergelijke kosten worden gemaakt in het kader van faciliterend grondbeleid, worden deze kosten geboekt op taakveld 8.1 en via een tegenboeking naar de balans gemuteerd. Zie voor meer informatie over faciliterend grondbeleid deel C van de notitie Grondbeleid in begroting en jaarverslaggeving 2019 van de Commissie BBV13 .

- Basisregistratie Ondergrond (BRO) en Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT).

8.2 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie:

- (kostentoerekening) bouwgronden in exploitatie: voorbereidingskosten, grondverwerving, bouwen woonrijp maken (kostensoortenlijst);
- (toerekening) bovenwijkse voorzieningen aan bouwgrondcomplexen;
- financiering (rentetoerekening) en administratie bouwgrondexploitaties;
- verkoop van bouwrijpe gronden, erfpacht, winst- en verliesneming;
- in het voorkomende geval onschadelijk maken en verwijderen van explosieven.

8.3 - Wonen en bouwen
Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening:

- (leges) omgevingsvergunning (op categorie 3.7 Leges en andere rechten) voor:
  wettelijk voorgeschreven:
  - bouw;
  - rijksmonumenten;
    binnenplans (eventuele activiteiten in het gemeentelijk vergunningstelsel, zoals):
  - aanleg;
  - bouw (bijv. welstand);
  - gebruik brandveiligheid gebouwen;
  - kap;
  - ligplaatsen;
  - monumenten (gemeentelijke/provinciale monumenten);
  - opslag gebruik openbare weg;
  - reclame;
  - sloop;
  - staanplaatsen;
  - uitweg;
- leges vergunningen huisvestingswet (op categorie 3.7 Leges en andere rechten);
- bouwtoezicht;
- basisregistratie adressen en gebouwen (BAG);
- woningbouw en woningverbetering, renovatie;
- woonruimteverdeling, woningsplitsingsvergunning, woonvergunning;
- stedelijke vernieuwing: gebiedsgerichte aanpak woningvoorraad, woonomgeving en voorzieningen;
- subsidie voor woningeigenaren om de eigen woning te verduurzamen;
- uitkoopregeling hoogspanningsverbindingen.

Maatregelen in het kader van de ravijnjaren

13 Voorstellen meerjarenbegrotingen

De gemeenten hebben de voorbereiding op de ravijnjaren anders doorlopen. Een aantal gemeenten hebben bij de meerjarenbegroting 2025 – 2028 in november 2024 al maatregelen genomen en vervolgens in de kadernota of voorjaarsnota in 2025 bijgesteld. De anderen hebben alleen in de kadernota in 2025 voorstellen gedaan.

In de meerjarenbegrotingen die in het najaar van 2025 aan de raden worden voorgelegd kunnen nog aanvullende of gewijzigde voorstellen worden opgenomen. Deze zijn nog niet bekend en daarom niet meegenomen in dit onderdeel.

13.1 Maatregelen gemeente Zevenaar

De gemeente Zevenaar heeft bij de kadernota in 2025 de eerste voorstellen gedaan om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting 2026 – 2029. Op 2 juli 2025 is de kadernota in de raad vastgesteld.

Overzicht van effecten (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Kadernota 2026-2029	-7.901	-6.180	-6.456	-5.519
Financieel gezonde toekomst	3.135	4.740	6.105	6.895
Extra rijksmiddelen	3.500	3.500	300	300
Incidentele begrotingsposten	-292	69	0	0
Structurele saldo na verwerking voorjaarsnota en maatregelen financieel gezonde toekomst	**-1.558**	**2.129**	**-51**	**1.676**
Inzet algemene reserve	1.558	0	0	0
Indexatie	PM	PM	PM	PM
Ambities	PM	PM	PM	PM
Structurele begrotingssaldo	**0**	**2.129**	**-51**	**1.676**

Nr	PR	Omschrijving	Toelichting	2026	2027	2028	2029
FT1	0	Brandverzekeringen	Nieuw initiatief van de VNG om collectief tegen brand te verzekeren	0	150,000	150,000	150,000
FT2	0	Onvoorzien	Verlagen budget onvoorzien naar € 1	25,000	25,000	25,000	25,000
FT3	0	Exploitatielasten duurzaamheid	Vervallen exploitatiebudget voor extra duurzaamheidsimpulsen	90,000	90,000	90,000	90,000
FT4	0	Verlengen afschrijvingstermijnen	Afschrijvingstermijn van gebouwen verlengen van 40 naar 50 jaar	550,000	550,000	550,000	550,000
FT6	6	Samenkracht en burgerparticipatie	Vervallen budget uitvoeringsagenda in 2025 structureel verwerken	286,500	286,500	286,500	286,500
FT7	6	Samenkracht en burgerparticipatie	Verlagen budget inspecties kinderopvang naar realisatie 2024	25,000	25,000	25,000	25,000
FT8	6	Arbeidsparticipatie	Besparing re-integratie middelen	0	150,000	150,000	150,000
FT9	6	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	Verlagen budget woonvoorzieningen naar realisatie eerdere jaren	130,000	130,000	130,000	130,000
FT10	6	PGB WMO	Verlagen begroting op basis van realisatie 2024	150,000	150,000	150,000	150,000
FT11	6	PGB Jeugd	Verlagen begroting op basis van realisatie 2024	150,000	150,000	150,000	150,000
FT12	8	Volkshuisvesting (GREX)	Invoeren projectfinanciering	225,000	225,000	225,000	225,000
			Totaal financieel technisch	**1,631,500**	**1,931,500**	**1,931,500**	**1,931,500**

Nr	PR	Omschrijving	Toelichting	2026	2027	2028	2029
BA1	0	Personeel	Taakstelling ambtelijk apparaat	100,000	100,000	100,000	100,000
BA4	5	Cultuurpresentatie	Verlagen bijdrage aan Kunstwerk (Musiater)	35,000	35,000	35,000	35,000
BA7	6	Samenkracht en burgerparticipatie	Zevenaar Doet anders inrichten	125,000	125,000	125,000	125,000
BA9	6	Samenkracht en burgerparticipatie	School maatschappelijk werk structureel opnemen	-230,000	-230,000	-230,000	-230,000
BA10	6	Samenkracht en burgerparticipatie	Hernieuwd beleid Sociaal Medische Indicatie	110,000	165,000	165,000	165,000
BA11	6	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	Versnelling transitie sterke lokale toegang	-150,000	-150,000	-150,000	-150,000
BA13	6	Arbeidsparticipatie	Brede taakstelling RSD	0	0	250,000	250,000
BA14	6	Huishoudelijke hulp (WMO)	Verschillende maatregelen die tot een besparing leiden	35,000	170,000	205,000	240,000
BA15	6	Huishoudelijke hulp (WMO)	Was- en strijkservice in aansluiting op normenkader huishoudelijke ondersteuning 2025	0	360,000	485,000	485,000
BA16	6	Jeugdhulp met verblijf regionaal	Door betere toegang minder verwijzigen naar verblijf	650,000	1,150,000	1,650,000	2,150,000
			Totaal beleidsmatige aanpassingen	**675,000**	**1,725,000**	**2,635,000**	**3,170,000**

Nr	PR	Omschrijving	Toelichting	2026	2027	2028	2029
IV3	0	Parkeerbelasting	Verhogen parkeerbelasting naar niveau omliggende gemeenten	300,000	300,000	500,000	500,000
IV4	0	Huwelijken	Verhogen kostendekkenheid op basis omliggende gemeenten	10,400	10,400	10,400	10,400
IV5	3	Economische promotie	Verhogen toeristenbelasting naar niveau omliggende gemeenten	62,000	106,000	150,000	194,000
IV6	6	Gehandicapten parkeerkaarten	Verhogen kostendekkenheid en naar niveau van omliggende gemeenten	6,000	13,000	20,000	27,000
IV7	7	Lijkbezorgingsrechten	Verhogen kostendekkenheid naar niveau omliggende gemeenten	13,000	13,000	13,000	13,000
IV8	7	Riolering	Kostendekkendheid tarieven (andere regelgeving BTW)	204,000	408,000	612,000	816,000
IV9	8	Omgevingsleges	Verhogen kostendekkenheid naar niveau omliggende gemeenten	233,000	233,000	233,000	233,000
			Totaal inkomstenverhogend	**828,400**	**1,083,400**	**1,538,400**	**1,793,400**
			Totaal besparingen	**3,134,900**	**4,739,900**	**6,104,900**	**6,894,900**

13.2 Maatregelen gemeente Doesburg

Meerjarenbegroting 2025 - 2028

Nr.	Maatregelen 2025-2028	L/B	TV	P	Pfh	2025	2026	2027	2028
1	Rehabilitatie wegen budget verlagen	L	2.1	1	BvV	75.000	75.000	75.000	75.000
2	Uitbreiden betaald parkeren	B	0,63	1	BvV	76.500	158.800	236.800	236.800
3	Parkeerheffingen	B	0,63	1	BvV	50.000	50.000	50.000	50.000
4	Openbaar groen	L	5,7	1	BvV	50.000	50.000	50.000	50.000
5	Sluiten / beperken subsidie sporthal Beumerskamp / zwembad	L	5,2	1	BvV	0	200.000	250.000	250.000
6	Was- en strijk service	L	6,71	2	BE	115.000	140.000	140.000	140.000
7	Beëindigen collectieve zorgverzekering	L	6,3	2	BE	100.000	100.000	100.000	100.000
8	Herijking overige minimaregelingen	L	6.3	2	BE	50.000	50.000	50.000	50.000
9	Samenredzaamheid leerlingenvervoer	L	4,3	2	BE	15.000	30.000	30.000	30.000
10	Verschuiven WMO vervoer Avan naar Plusbus	L	6.6	2	BE	25.000	25.000	25.000	25.000
11	Lagere storting egalisatiereserve Buig	L	0.10	2	BE	50.000	50.000	50.000	50.000
12	Vermindering applicaties zorg	L	0,4	2	BE		50.000	50.000	50.000
13	WMO geïndiceerde zorg (per saldo) m.n. ambulante begeleiding	L	6.6	2	BE	50.000	100.000	100.000	100.000
14	Invoeren hervormingsafgenda Jeugd (per saldo)	L	6,72	2	BE	170.000	360.000	360.000	360.000
15	Module WgSW MGR	L	6,4	2	BE	128.000	128.000	128.000	128.000
16	Jeugdteam	L	6,2	2	BE	50.000	50.000	50.000	50.000
17	Verlagen budget mantelzorgcompliment	L	6,1	2	BE	17.500	17.500	17.500	17.500
18	Verlagen budget toeristische subsidies en stimuleringsbijdragen	L	3,4	3	SH	25.000	25.000	25.000	25.000
19	Afstoten stadhuis	L	0,4	4	BvV		315.000	315.000	315.000
20	Besparen op formatie	L	0.4	4	LvdM	280.000	280.000	280.000	280.000
21	Inzet AR	B	0.10	4	BvV	pm			
22	Representatie en promotie budget verlagen	L	0.1	4	LvdM	10.000	10.000	10.000	10.000
23	Automatisering	L	0.4	4	LvdM	50.000	50.000	50.000	50.000
24	Schrappen 0,5 Fte wethouders volgende zittingsperiode	L	0,1	4	LvdM		25.000	50.000	50.000
25	Groene Metropool	L	8,1	4	LvdM	50.000	50.000	50.000	50.000
26	Verlagen frictiebudget	L	0,4	4	LvdM	75.000	75.000	75.000	75.000
27	OZB met 10% verhogen	B	0,62 en 0,61	AD	BvV	240.000	240.000	240.000	240.000
28	Volume toename OZB	B	0,62	AD	BvV	50.000	50.000	50.000	50.000
29	Dividend	B	0,5	AD	BvV	83.000	83.000	83.000	83.000
30	Nullijn subsidies	L	Div	nnb	Alle	35.000	35.000	35.000	35.000
31	Kosten projectleiders doorbelasten aan de investeringskredieten	L	0.4	nnb	Alle	100.000	100.000	100.000	100.000
	Totaal maatregelen					**2.020.000**	**2.972.300**	**3.125.300**	**3.125.300**

Kadernota 2026

Begrotingsresultaat tot en met de kadernota:	2026	2027	2028	2029
Begrotingsresultaat tot de kadernota 2026	**-423.572**	**-426.637**	**-108.731**	**-108.731**
Saldo alle begrotingsvoorstellen kadernota 2026:	414.312	643.277	-211.383	-197.508
Begrotingsresultaat tot en met de kadernota 2026	**-9.260**	**216.640**	**-320.114**	**-306.239**

Structureel resultaat tot en met de kadernota:	2026	2027	2028	2029
Structureel resultaat tot de kadernota 2026	**-313.572**	**-346.637**	**-108.731**	**-108.731**
Structurele begrotingsvoorstellen kadernota 2026	484.312	643.277	-211.383	-197.508
Structureel resultaat tot en met de kadernota 2026	**170.740**	**296.640**	**-320.114**	**-306.239**

Meerjarenperspectief

Zoals uit de bovenstaande tabel blijkt, zijn de jaarschijven 2026 en 2027 op basis van de huidige inzichten structureel sluitend. Hierbij wordt wel uitgegaan van een conforme en tijdige invulling van de bij de begroting 2025 ingeboekte bezuinigingsmaatregelen. Of dit perspectief ook voldoende is voor repressief toezicht is op dit moment nog onzeker. Het college van GS heeft bij de beoordeling van de begroting 2025 een drietal vanaf 2026 ingeboekte bezuinigingen vooralsnog als niet reëel beoordeeld, omdat nog niet voldoende aannemelijk werd gemaakt dat er voldoende zekerheid bestaat dat de maatregelen tijdig en volledig gerealiseerd zullen worden. Dit betreft:

- Sluiten / beperken subsidie sporthal Beumerskamp / zwembad
- Afstoten stadhuis
- Schrappen 0,5 Fte wethouders volgende zittingsperiode

Indien deze bezuinigingsmaatregelen in het structurele financiële perspectief buiten beschouwing worden gelaten dan is het resultaat onvoldoende om in aanmerking te komen voor repressief toezicht:

Begrotingsvoorstellen integrale afweging KN 2026-2029

Nr.	Onderwerp	Prg	Pfh	i/s	2026	2027	2028	2029
	A. BUDGETVRAGENDE BEGROTINGSVOORSTELLEN							
A1.1	Uitbreiden betaald parkeren	1	BvV	i	50.000			
A1.2	Beheerkosten sporthal Beumerskamp	1	BvV	s	29.500	29.500	29.500	29.500
A1.3	Openbare verlichting energielasten	1	BvV	s	26.000	26.000	26.000	26.000
A1.4	Openbare verlichting cyclisch onderhoud	1	BvV	s	75.000	75.000	75.000	75.000
A1.5	Parkeervoorzieningen	1	BvV	s	30.000	30.000	30.000	30.000
A1.6	Bouw-, woning en welstandstoezicht (ODRA)	1	BvV	s	20.000	20.000	20.000	20.000
A1.7	ODRA Milieu	1	BvV	s	40.000	40.000	40.000	40.000
A1.8	Digitaal vergunningensysteem	1	BvV	s	105.000	90.000	90.000	90.000
A1.9	Vervanging en onderhoud utilitaire bewegwijzering	1	BvV	s		5.651	5.511	6.636
A1.10	Veiligheidshuis	1	AH	s	1.400	3.200	5.000	5.000
A1.11	Regionale brandweer	1	AH	s	23.000	23.000	23.000	23.000
A2.1	Leerplicht	2	BE	s	15.000	15.000	15.000	15.000
A2.2	MGR module WgSW	2	BE	s	86.000	105.000	125.000	125.000
A2.3	VGGM digitaal kinddossier	2	BE	i	14.000			
	VGGM loonkosten	2	BE	s	21.000	21.000	21.000	21.000
A3.1	Kermisgelden	3	SH	s	14.000	14.000	14.000	14.000
A3.2	Structureel borgen middelen voor uitvoering toeristische visie	3	SH	s			130.000	135.000
A3.3	Toeristische upgrade haven en linies	3	SH	s	54.585	54.585	54.585	54.585
A4.1	Facilitaire diensten	4	AH	s	40.700	40.700	40.700	40.700
A4.2	Opleiding nieuwe gemeenteraad	4	AH	i	6.000			
A4.3	Streekarchivariaat (historisch archief)	4	AH	s	16.203	8.787	8.787	8.787
A4.4	Bezwaar en beroep	4	AH	s	30.000	30.000	30.000	30.000
NNB1.1	Aanpassing bezuinigingsmaatregel nullijn subsidies	nnb	Alle	s	12.500	12.500	12.500	12.500
	TOTAAL BUDGETVRAGENDE BEGROTINGSVOORSTELLEN				**709.888**	**643.923**	**795.583**	**801.708**

	B. BUDGETVERRUIMENDE BEGROTINGSVOORSTELLEN							
B1.1	Uitbreiden betaald parkeren	1	BvV	s	-158.800	68.200	68.200	68.200
B1.2	Leges omgevingsvergunningen	1	BvV	s	20.000	20.000	20.000	20.000
B1.3	Wegvallende exploitatielasten Linie 4	1	BvV	s	140.000	140.000	140.000	140.000
B90.1	Decembercirculaire 2024	AD	BvV	s	54.000	90.000	125.000	125.000
B90.2	Effecten voorjaarsnota 2025 kabinet demping terugval	AD	BvV	s	284.000	329.000	311.000	331.000
	Idem mutaties Jeugd	AD	BvV	s	785.000	640.000	-80.000	-80.000
	TOTAAL BUDGETVERRUIMENDE BEGROTINGSVOORSTELLEN				**1.124.200**	**1.287.200**	**584.200**	**604.200**

	Saldo				**414.312**	**643.277**	**-211.383**	**-197.508**

13.3 Maatregelen gemeente Duiven

Voorjaarsnota en begroting 2025

Bezuinigingsmaatregelen

Om te komen tot sluitende begroting 2025 zijn een aantal maatregelen nodig. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota zijn een aantal maatregelen voorgesteld. De voorstellen (categorie A) die doorgevoerd konden worden met instemming van college en gemeenteraad zijn inmiddels inclusief de aangenomen amendementen verwerkt in de voorcalculaties. Het gaat om de volgende maatregelen:

	2025	2026	2027	2028
Verhogen tarieven OZB woningen & niet-woningen met 5% boven inflatie	320.000	320.000	320.000	320.000
Kostendekkende tarieven Lijkbezorgingsrechten	134.168	134.168	134.168	134.168
Afschaffen markt	pm	pm	pm	pm
Verlagen budget publicaties gemeenteblad in huis-aan-huisblad	10.000	10.000	10.000	10.000
Taakstelling brandweer (VGGM)	31.150	31.150	31.150	31.150
Taakstelling contributie VNG 3%	1.290	1.290	1.290	1.290
Representatiekosten bestuur verlagen met 20%	6.000	6.000	6.000	6.000
Budget representatiekosten college verlagen	5.500	5.500	5.500	5.500
Scherper ramen budget reisdocumenten & rijbewijzen	15.000	15.000	15.000	15.000
Scherper ramen budget aankoop en onderhoud meubilair (1stroom)	6.300	6.300	6.300	6.300
Scherper ramen automatiseringsbenodigdheden (1stroom)	6.300	6.300	6.300	6.300
Investeringskrediet vervanging bureaustoelen verlagen (1stroom)	0	3.150	3.150	3.150
Voorziening pensioenen oud-wethouders	70.000	70.000	70.000	70.000
Jaarlijks terugkerende ruimte onder plafond BTW compensatiefonds	400.000	400.000	400.000	400.000
Vermindering bijdrage aan voorziening dubieuze debiteuren	8.700	8.700	8.700	8.700
Groeiontwikkeling gemeentefonds meenemen	pm	pm	pm	pm
Inzet algemene reserve (AR) conform nieuwe spelregels	400.000	pm	pm	pm
Inzet beklemd deel AR conform nieuwe spelregels	1.220.000	pm	pm	pm
Onderbenutting budget positieve gezondheid inzetten	30.000	30.000	30.000	0
Afschaffen gemeentelijke bijdrage aan gemeentepolis	175.000	175.000	175.000	175.000
Extra inzet specialistische ondersteuner	185.000	185.000	185.000	185.000
Budget leerlingprognose schrappen	5.000	5.000	5.000	5.000
Subsidie leerlingbegeleiding verlagen	20.000	20.000	20.000	20.000
Structurele versterking schoolmaatschappelijk werk	200.000	200.000	200.000	200.000
5% afbouw lokale maatwerk jeugdgezondheidszorg	10.250	10.250	10.250	10.250
Verlagen budget vrijwilligersdag	4.000	4.000	4.000	4.000

Verlagen budget mantelzorgcompliment	20.000	20.000	20.000	20.000
Toekenningen sociaal domein (MEE, Liemosa etc.) 5% verlagen	5.800	5.800	5.800	5.800
Subsidie Raad sociaal domein verlagen	1.000	1.000	1.000	1.000
Verlagen budget clientondersteuning	15.000	15.000	15.000	15.000
Verlagen innovatiebudget	50.000	50.000	50.000	50.000
Onderbesteding jeugd en jongerenwerk	25.000	25.000	25.000	25.000
Straatnamen en huisnummers	2.000	2.000	2.000	2.000
Gladheidsbestrijding	10.000	10.000	10.000	10..000
Ongediertebestrijding	1.000	1.000	1.000	1.000
Markten	2.200	2.200	2.200	2.200
Milieuonderzoek bodem	1.000	1.000	1.000	1.000
Omgevingsvergunning	2.500	2.500	2.500	2.500
Bewegwijzering	4.500	4.500	4.500	4.500
Verkeersregelinstallaties	15.000	15.000	15.000	15.000
Klimaatadaptatie	11.824	0	0	0
Sportpark de Nieuweling	4.000	4.000	4.000	4.000
Eilandplein 304	18.000	36.000	36.000	36.000
Gymzalen	3.000	6.000	6.000	6.000
Totaal	**3.454.192**	**1.847.808**	**1.847.808**	**1.817.808**

Om uiteindelijk te kunnen komen tot een sluitende begroting 2025 zijn aanvullende maatregelen nodig. Uit de reeds bestaande lijst met maatregelen is een nieuwe lijst samengesteld die nu tevens wordt voorgesteld. De maatregel marktgelden kostendekkend maken wordt hier uit de lijst gehaald. Op dit moment loopt nog een onderzoek naar de mogelijkheid om met standplaatsvergunningen te werken. Ook de taakstelling voor de VNG contributie voor 2025 gaat uit de lijst omdat voor dat jaar al is ingestemd met de contributiehoogte. De voorgestelde maatregelen betreffen 2025. Enkele maatregelen zijn nu in opgenomen voor de jaren 2026 e.v. voor een pm bedrag, maar dienen nog nader uitgewerkt te worden.

	2025	2026	2027	2028
Invoeren reclamebelasting e/o precariobelasting	0	pm	pm	pm
Leges gehandicaptenparkeerkaart invoeren	12.517	12.517	12.517	12.517
Niet verlengen huishoudelijke toelage	20.000	20.000	20.000	20.000
Verkeersmaatregelen	10.000	10.000	10.000	10.000
APV	7.500	7.500	7.500	7.500
Bedrijvigheid	7.500	7.500	7.500	7.500
Vrijetijdseconomie	7.250	7.250	7.250	7.250
Algemeen sportbeleid	1.103	1.103	1.103	1.103
Stimulering sport	0	13.397	13.397	13.397
Amateurkunst subsidies	7.500	7.500	7.500	7.500
Overige culturele activiteiten	6.500	6.500	6.500	6.500
Overige vormings- en ontwikkelingswerk	9.250	9.250	9.250	9.250
Monumenten	0	0	10.000	10.000
Civiele kunstwerken	0	7.000	0	0
Wegen	100.000	100.000	100.000	100.000
Mobiliteitsplan	7.500	7.500	7.500	7.500
Sportpark Groessen	0	7.000	7.000	7.000
Sportpark Loo	0	4.000	4.000	4.000
Sportpark Westsingel	0	15.000	15.000	15.000
Openbaar groen	0	50.000	50.000	50.000

Landschapsbeleidsplan	4.000	11.000	11.000	11.000
Spoorzone	3.500	6.300	6.300	6.300
Openbaar onderwijs	-25.750	8.500	8.500	8.500
Bijzonder basisonderwijs	0	12.500	25.000	25.000
Burg v Dorth tot Medlerstraat (uitstel tot 2028)	53.167	53.167	53.167	53.167
Triominos	15.000	15.000	15.000	15.000
Wijkhuis van Droo	7.500	7.500	7.500	7.500
Taakstelling VNG contributie	-1.290	0	0	0
Marktgelden niet kostendekkend	-40.416	-40.416	-40.416	-40.416
Afschaffen gemeentelijke bijdrage aan gemeentepolis	-175.000	0	0	0
Totaal	**37.331**	**366.568**	**382.068**	**382.068**

Financieel (totaal-)overzicht

	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo voor begrotingsbehandeling	119.106	-3.506.853	-3.251.045	-1.608.324	-1.608.324
Amendement verhoging OZB	65.000	65.000	65.000	65.000	65.000
Begrotingsaldo	**184.106**	**-3.441.853**	**-3.186.045**	**-1.543.324**	**-1.543.324**
Structurele gevolgen Najaarsnota 2024	-142.196	-326.737	-181.011	-52.687	-52.687
Saldo voor Voorjaarsnota 2025	**41.910**	**-3.768.590**	**-3.367.056**	**-1.596.011**	**-1.596.011**
Gevolgen Voorjaarsnota 2025					
Programma 1	922.540	3.330.751	3.857.368	2.321.888	2.150.172
Programma 2	-2.156.000	-2.113.465	-1.388.465	-1.046.465	-759.465
Programma 3	-603.650	-374.633	-388.600	-369.287	-400.953
Na Voorjaarsnota voor dekkingsmaatregelen	**-1.795.200**	**-2.925.937**	**-1.286.753**	**-689.875**	**-606.257**
Gevolgen financieel gezond 2026					
Effecten van specifiek goedgekeurde maatregelen		900.426	1.176.452	1.286.952	1.267.552
Effecten van taakstellingen a.g.v. clustering			198.438	210.938	210.938
Effecten van aanpassing in specifieke dienstverlening		80.150	199.550	250.050	112.050
Inzet 10% surplus van de algemene reserve		2.162.700			
Voorlopig goedgekeurde belastingen		785.000	800.000	800.000	800.000
Saldo van de voorjaarsnota na dekkingsmaatregelen		1.002.339	1.087.687	1.858.065	1.784.283

Overzicht voorstellen gemeente Duiven

Nr	Voorstel	Programma	2026	2027	2028	2029
1	Bijstellen budget clientervaringsonderzoek	P2	2.000	2.000	2.000	2.000
4	Stopzetten subsidie voor reguliere peuters	P2	10.200	10.200	10.200	10.200
21	Terugbrengen activiteiten Klimaatadaptatie (KA) en Biodiversiteit (BD)	P3	200.000	200.000	200.000	200.000
22	Subsidie voor leerlingbegeleiding volledig stoppen	P2	25.000	25.000	25.000	25.000
24	Stoppen of doorvoeren huurverhoging Eilandplein	P1	0	4.000	4.000	4.000
25	Verkopen grondposities HAP Groessen (Tempelstraat)	P1	36.000	1.153	1.153	1.153
27	Verkoop gehele OG-tent	P1	0	80.000	80.000	80.000
30	Dubbele dekking beweegteam	P2	219.000	219.000	219.000	219.000
42	Meer commerciële huur toestaan en beheer anders organiseren (Triomonos)	P2	-17.500	37.500	37.500	37.500
44	Meer commerciële huur toestaan en beheer anders organiseren (Wijkhuis)	P2	-6.500	18.500	18.500	18.500
52	Uittreden uit de stichting Liemerse Ambassade	P2	0	0	25.000	25.000
54	Aanpassing dimscenario LED verlichting	P3	-28.974	2.299	2.299	2.299
63	De subsidie aan het Dorpshuis Groessen volledig afbouwen.	P2	0	19.000	19.000	19.000
64	Schrappen aanjaagbudget uitwerking dorpsvisies van Loo, Groessen en wijkontwikkelingsplan Duiven West.	P2	30.000	30.000	30.000	30.000
65	Schrappen uitvoeringsbudget Dorpsgesprekken en stimuleren en verder brengen van (grotere) initiatieven uit de samenleving.	P2	15.000	15.000	15.000	15.000
66	Schrappen subsidiebudget voor Kleur Uw Buurt	P2	25.000	25.000	25.000	25.000
76	Budget groot onderhoud reduceren en uitgaan van minimaal basisniveau.	P2	25.000	25.000	25.000	25.000

84	Stopzetten subsidiering wijk- en dorpsraden	P2	15.000	15.000	15.000	15.000
92	Verlagen uitgaven op gebied van landschap	P3	10.000	10.000	10.000	0
93	Afschaffen tolkdiensten	P2	5.000	5.000	5.000	5.000
94	Efficiency maatregelen bij alleen maatschappelijke begeleiding	P2	10.000	10.000	10.000	10.000
95	10% korten op Santé Partners	P2	0	55.500	111.000	111.000
98	€10.000 korten op budget eenzaamheid.	P2	10.000	10.000	10.000	10.000
99	Plafond mantelzorgwaarderingen en bezuiniging €10.000	P2	10.000	10.000	10.000	10.000
100	Extra inkomsten met avondgebruik gymzalen	P2	-5.000	6.000	7.000	8.000
102	Inzet minimabeleid minimaliseren	P2	175.000	175.000	190.000	190.000
103	Restvervanging Led armaturen in twee jaar uitvoeren	P3	11.000	0	0	0
104	Verlagen kwaliteitsniveau onderhoud bomen van B naar C	P2	10.000	10.000	10.000	10.000
105	Gedeeltelijk het kosten van het vegen doorbelasten in de rioolheffing.	P2	60.000	60.000	60.000	60.000
106	Integraal samenbrengen huurders in vastgoed	P2	-20.000	8.000	8.000	8.000
107	Tijdelijk verlagen investering in openbare verlichting	P3	2.000	2.000	2.000	2.000
116	Onderzoek verhoging pacht/ huur	P1	0	2.500	2.500	2.500
117	Nieuwe aanbesteding voor PMD zakken door Circulus	P3	10.000	10.000	10.000	10.000
120	€25.000 bezuinigen op het beschikbare budget voor SMI	P2	25.000	25.000	25.000	25.000
	Totaal voorgestelde bezuinigingen		**862.226**	**1.127.652**	**1.224.152**	**1.215.152**

Clustering sportparken

Nr	Voorstel	Pr	Budget	2026	2027	2028	2029
68	Meer verantwoordelijkheden neerleggen bij de vereniging, privatisering/ of de samenwerking zoeken met een bedrijf als Ataro.	P2	19.903	0	0	0	0
70	Meer verantwoordelijkheden neerleggen bij de vereniging, privatisering/ of de samenwerking zoeken met een bedrijf als Ataro.	P2	143.889	0	0	0	0
72	Meer verantwoordelijkheden neerleggen bij de vereniging, privatisering/ of de samenwerking zoeken met een bedrijf als Ataro.	P2	60.866	0	0	0	0
74	Meer verantwoordelijkheden neerleggen bij de vereniging, privatisering/ of de samenwerking zoeken met een bedrijf als Ataro.	P2	306.375	0	0	0	0
69	Verhoging huurinkomsten sportpark	P2	19.903	400	400	400	400
71	Verhoging huurinkomsten sportpark	P2	143.889	1.700	1.700	1.700	1.700
73	Verhoging huurinkomsten sportpark	P2	60.866	1.000	1.000	1.000	1.000
75	Verhoging huurinkomsten sportpark	P2	306.375	4.000	4.000	4.000	4.000
	Gevraagde besparing op niveau van cluster	10 %			**53.103**		

Clustering sportbeleid							
32	Stoppen met subsidiëren van sportverenigingen	P2	91.142	105.000	105.000	105.000	105.000
	Gevraagde besparing op niveau van cluster	10 %			**9.114**		

Clustering sportparken							
Nr	**Voorstel**	**Pr**	**Budget**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
68	Meer verantwoordelijkheden neerleggen bij de vereniging, privatisering/ of de samenwerking zoeken met een bedrijf als Ataro.	P2	19.903	0	0	0	0
70	Meer verantwoordelijkheden neerleggen bij de vereniging, privatisering/ of de samenwerking zoeken met een bedrijf als Ataro.	P2	143.889	0	0	0	0
72	Meer verantwoordelijkheden neerleggen bij de vereniging, privatisering/ of de samenwerking zoeken met een bedrijf als Ataro.	P2	60.866	0	0	0	0
74	Meer verantwoordelijkheden neerleggen bij de vereniging, privatisering/ of de samenwerking zoeken met een bedrijf als Ataro.	P2	306.375	0	0	0	0
69	Verhoging huurinkomsten sportpark	P2	19.903	400	400	400	400
71	Verhoging huurinkomsten sportpark	P2	143.889	1.700	1.700	1.700	1.700
73	Verhoging huurinkomsten sportpark	P2	60.866	1.000	1.000	1.000	1.000
75	Verhoging huurinkomsten sportpark	P2	306.375	4.000	4.000	4.000	4.000
	Gevraagde besparing op niveau van cluster	10 %			**53.103**		

Clustering onderhoud buitenruimte							
Nr	**Voorstel**	**Pr**	**Budget**	**2.026**	**2.027**	**2.028**	**2.029**
20	CROW onderhoudsniveau verhardingen centrum van B naar C	P3	1.864.279	6.000	6.000	6.000	6.000
33	Budgetten onderhoud kuntwerken schrappen	P2	14.235	14.000	14.000	14.000	14.000
77	Kwaliteitsniveau onderhoud groen van B naar C	P2	1.746.138	118.000	118.000	118.000	118.000
78	Kwaliteitsniveau onkruidbestrijding verharding van B naar C	P2	1.746.138	56.000	46.000	36.000	16.000
79	Reduceren beheerskosten openbaar groen	P2	1.746.138	0	0	0	0
80	Afname van areaal	P2	1.746.138	0	0	0	0
81	Structrureel budget voor kleine renovaties en vervanging bomen laten vervallen	P2	1.746.138	70.000	70.000	70.000	70.000
88	Verlagen kwaliteitsniveau veegvuil openbare ruimte van niveau B naar C.	P3	418.220	52.000	42.000	32.000	12.000
	Gevraagde besparing op niveau van cluster	10 %			**404.287**		

Clustering cultuur							
Nr	**Voorstel**	**Pr**	**Budget**	**2.026**	**2.027**	**2.028**	**2.029**
11	Stopzetten intitiatievengelden met betrekking tot culturele activiteiten	P2	3.500	10.000	10.000	10.000	10.000
12	Stopzetten budgetten muziek- en cultuuronderwijs en Liemerse Identiteit	P2	106.476	117.000	117.000	117.000	117.000
13	Bezuinigen op volksfeesten	P2		3.000	3.000	3.000	0
15	Bezuinigen Historische Kring	P2	2.200	2.000	2.000	2.000	0
16	Bezuinigen Liemers Museum	P2	23.000	23.000	23.000	23.000	0
34	Geen subsidie meer op gebied van amateurkunst	P2		63.000	63.000	63.000	63.000
36	Stoppen bijdrage aan Jumelage Gemunden am Mail en Connect to Share	P2	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Gevraagde besparing op niveau van cluster		10 %			**23.720**		

Clustering bibliotheek en laaggeletterdheid							
Nr	**Voorstel**	**Pr**	**Budget**	**2.026**	**2.027**	**2.028**	**2.029**
18	Bezuiniging Bibliotheekwerk	P2	404.611	393.000	393.000	393.000	0
23	Schrappen van budget 6299 Aanpak Laaggeletterdheid	P2	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Gevraagde besparing op niveau van cluster		10 %			**42.961**		

Effect van keuzes m.b.t. specifieke dienstverlening voor Duiven

In de begroting van 1Stroom zitten diverse diensten die specifiek voor Duiven worden verricht.

Op de volgende posities is besloten een aanpassing door te voeren:

Inzet uitvoering participatieverordening in lijn brengen op basis van 60/40 methodiek

	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Het budget van Westervoort	55.000	55.000	0	0
Het te realiseren budget van Duiven	82.500	82.500	0	0
Het huidige budget van Duiven	130.750	170.000	138.000	0
De door te voeren bezuinigingsmaatregel	48.250	87.500	138.000	0
2026 50% vanwege half jaar	24.125			

Inzet strategische denk- en doekracht in lijn brengen op basis van 60/40 methodiek

	2.026	**2.027**	**2.028**	**2.029**
Het budget van Westervoort	45.000	45.000	45.000	45.000
Het te realiseren budget van Duiven	67.500	67.500	67.500	67.500
Het huidige budget van Duiven	179.550	179.550	179.550	179.550
De door te voeren bezuinigingsmaatregel	112.050	112.050	112.050	112.050
2026 50% vanwege half jaar	56.025			
Effecten van aanpassing in specifieke dienstverlening	80.150	199.550	250.050	112.050

Bijlage 4 : Voorlopig voorgestelde belastingen
Er zijn verschillende belastingmaatregelen onderzocht. Het college stelt onderstaande belastingverhogingen voor, waarbij OZB, naast de reguliere inflatie, als een sluitstuk is beschouwd. De uitwerking naar tarieven vindt plaats in de belastingverordeningen (ter besluitvorming raad in november). Voor de invoering van reclamebelasting op bedrijventerrein toetsen we het concrete voorstel op de huidige wettelijke kaders en informeren de raad over de uitkomsten hiervan in het voorstel van de belastingverordening of in een afzonderlijk bericht.

Voorstel		Budget
Saldo van de voorjaarsnota	€	-2.925.937
Gedekt vanuit overige maatregelen	€	2.242.850
Restant te verdelen	€	-683.087

Scenario's	Kostenreductie		Belastingen		Totaal
Scenario #1 - 25% via kostenreductie	€	-170.772	€ -512.315	€	-683.087
Scenario #2 - 50% via kostenreductie	€	-341.544	€ -341.544	€	-683.087
Scenario #3 - 75% via kostenreductie	€	-512.315	€ -170.772	€	-683.087

Uitgangspunt voor de doorvoering van belastingmaatregelen					
Belastingen		**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
OZB woningen - inflatie	3,18%	127.200	127.200	127.200	127.200
OZB woningen - extra	5,76%	230.457	230.457	230.457	230.457
OZB niet woningen - inflatie	3,18%	95.400	95.400	95.400	95.400
OZB niet woningen - extra	5,76%	172.843	172.843	172.843	172.843
Reclamebelasting *		125.000	125.000	125.000	125.000
Hondenbelasting		0	0	0	0
Precariobelasting		25.000	40.000	40.000	40.000
Toeristenbelasting		9.100	9.100	9.100	9.100
		785.000	800.000	800.000	800.000

5. De voorstellen uit de maatregelen, voorkomend uit het project “Financieel gezond Duiven 2026”, vast te stellen en te laten verwerken in de meerjarenbegroting 2026-2029.
6. Met dit besluit een duidelijk kader geven om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting 2026-2029.
7. De voorstellen:
   - 63 ‘schrappen subsidie aan het Dorpshuis Groessen volledig afbouwen’;
   - 64 ‘schrappen aanjaagbudget uitwerking dorpsvisies van Loo, Groessen en wijkontwikkelingsplan Duiven West’;
   - 65 ‘schrappen uitvoeringsbudget dorpsgesprekken en stimuleren en verder brengen van (grotere) initiatieven uit de samenleving’;
   - 84 ‘stopzetten subsidiering wijk- en Dorpsraden’;

   te schrappen uit de voorjaarsnota en deze bezuiniging niet door te voeren;
8. De verloren bezuiniging op te vangen door het extra verhogen van de OZB van maximaal 1%, indien dit noodzakelijk is.
9. De voorgenomen bezuiniging van Kleur uw Buurt te halveren.
10. Het restant naar eigen inzicht onder te brengen bij andere onderdelen bijvoorbeeld groenvoorziening.

13.4 Maatregelen Westervoort

Voorjaarsnota (20 mei 2025)

Door middel van een aantal dekkingsmaatregelen uit het project Westervoort financieel gezond 2026 verbeteren de saldi in de verschillende jaren:

Na Voorjaarsnota voor maatregelen	**643.356**	**-936.000**	**107.393**	**-120.100**	**471.533**
Effecten van voorlopig goedgekeurde kostenreductie***		1.037.767	1.045.267	1.032.067	1.025.867
Effecten van voorlopig goedgekeurde belastingen****		762.108	762.108	762.108	762.108
Saldo van de voorjaarsnota na dekkingsmaatregelen		**863.875**	**1.914.768**	**1.674.075**	**2.259.508**

Er is een aanname verwerkt in programma 1 over de gevolgen van de voorjaarsnota van het Rijk. De exacte gevolgen van de meicirculaire zullen daarna zo spoedig mogelijk volgen.

Bijlage 4: Voorlopig goedgekeurde kostenbesparing

Overzicht van maatregelen m.b.t. kostenreducatie						
Nr	**Voorstel**	**Programma**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
1	Bijstellen budget clientervaringsonderzoek	P2	2.000	2.000	2.000	2.000
2	Stoppen subsidie WMO-raad Westervoort	P2	8.500	8.500	8.500	8.500
3	Terugbrengen inzet leerplicht	P2	25.000	25.000	25.000	25.000
4	Stopzetten subsidie voor reguliere peuters	P2	82.000	82.000	82.000	82.000
5	Een 5% bezuiniging op gezondheidszorg (VGGM-GGD)	P2	32.650	32.650	32.650	32.650
6	Beperking inzet leerlingenvervoer	P2	14.500	23.000	34.800	43.600
8	Jongerenwerk deels bezuinigen	P2	70.000	70.000	70.000	70.000
13	Inzetten op verder exploiteren Huize Vredenburg	P1	0	10.000	10.000	10.000
17	Verkoop van Noordelijke Parallelweg	P1	3.000	3.000	3.000	3.000
18	Stoppen met ruimen van hondenpoep op de hondenuitlaatstroken.	P1	-15.000	20.000	20.000	20.000
21	Stoppen met sportbeleid en de uitvoering ervan.	P2	6.000	6.000	6.000	6.000
22	Stoppen met beweegteam	P2	34.000	34.000	34.000	34.000
36	Stopzetten van de gemeentelijke ondersteuning aan SHO	P2	18.000	18.000	18.000	18.000
37	Verlaging kwaliteitsniveau onkruidbestijding verhardingen	P2	24.000	19.000	14.000	-1.000
43	Stoppen met boomfeestdag	P2	4.000	4.000	4.000	4.000
44	Efficiency maatregelen bij alleen maatschappelijke begeleiding	P2	10.000	10.000	10.000	10.000
50	Stoppen met deelname aan de GMR	P3	32.000	32.000	32.000	32.000

51	Stoppen met deelname aan de GMR	P3	26.717	26.717	26.717	26.717
52	Stoppenzetten handgeld het Ambacht	P3	10.000	9.000	9.000	9.000
63	Terugbrengen activiteiten Klimaatadaptatie (KA) en Biodiversiteit (BD)	P3	108.000	108.000	108.000	108.000
64	Mogelijk dubbele dekking beweegteam	P2	174.000	174.000	174.000	174.000
68	Taakstelling van 5% opleggen aan de VNG.	P1	1.400	1.400	1.400	1.400
69	Taakstelling van 5% opleggen op veiligheid (VGGM - brandweer)	P1	40.000	40.000	40.000	40.000
70	Beperken van de vergoeding op de dienstreizen	P1	2.000	2.000	2.000	2.000
75	10% korten op Santé Partners	P2	60.000	60.000	60.000	60.000
76	Afschaffen mantelzorgwaardering	P2	30.000	30.000	30.000	30.000
77	Stoppen met diverse subsidies onderwijsactiviteiten	P2	15.000	15.000	15.000	15.000
78	Inzet minimabeleid minimaliseren	P2	100.000	100.000	100.000	100.000
81	Gedeeltelijk het kosten van het vegen doorbelasten in de rioolheffing.	P2	25.000	25.000	25.000	25.000
91	Tweejarige pilot jeugdhulpexpertise t.b.v. kinderopvang	P2	0	20.000	0	0
92	Post positieve gezondheid maximaal 50.000 bezuinigen.	P2	50.000	0	0	0
95	Nieuwe aanbesteding voor PMD zakken door Circulus	P3	10.000	10.000	10.000	10.000
97	Stopzetten budget inclusie	P2	10.000	0	0	0
98	€25.000 bezuinigen op het beschikbare budget voor SMI	P2	25.000	25.000	25.000	25.000
	Totale opbrengst kostenreductie		**1.037.767**	**1.045.267**	**1.032.067**	**1.025.867**

Bijlage 5: Voorlopig goedgekeurde belastingen

Uitgangspunt voor de doorvoering van belastingmaatregelen					
Belastingen		**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
OZB woningen - inflatie	3,18%	108.120	108.120	108.120	108.120
OZB woningen - extra	15%	510.000	510.000	510.000	510.000
OZB woningen - inflatie	3,18%	20.988	20.988	20.988	20.988
OZB niet woningen	15%	99.000	99.000	99.000	99.000
Hondenbelasting		24.000	24.000	24.000	24.000
Totaal opbrengst belastingmaatregelen		762.108	762.108	762.108	762.108